

SASP, 27th Annual Meeting and Advanced Course

Children and Pain, Reykjavik 6.–9.5.2004

Kristiina Kuusniemi ja Nora Hagelberg

Vaikka meitä oli etukäteen varoitettu Islannin saaren vaihtelevasta säästä ja hyytävää tuulesta, lähdimme kongressimatkalle Reykjavikiin kipuaiheen ja mielenkiintoisen ohjelman kannustamina. Saimme omakohtaisesti tutustua Jäämeren hyydyttävään puhuriin, kun uskaltauduimme maastoon kokousohjelman lomassa. Joutuimme jopa ostamaan villamyssyt(!) pärjätäksemme ulkona. Palelevin sormin luimme Turusta saapuneita tekstiviestejä ennätysshelteisestä keväiviikonlopusta. Meriretkikin uhkasi peruuntua myrskytuulen vuoksi, mutta luentosaliin asti tuuli ei onneksi yltänyt.

SASP highlights

Kokouksen pääteemana tänä vuonna oli lasten kipu. Sekä posteriesitysten että luentojen perusteella suomalaiset olivat näkyvästi mukana pohjoismaisessa lasten kipututkimuksessa. Katri Hamunen esiteli ansiokasta katsaustaan lumeen käytöstä lasten kipulääketutkimuksissa, ja Mirja Hämäläinen luennoi lasten migreenistä. Eräs kokouksen mielenkiintoisimmista sessioista käsitteli kivun genetiikkaa. Z Wiesenfeld-Hallin ja P Klepstad kertoivat geneettisten tekijöiden vaikutuksesta kipuherkkyyteen ja kipulääkkeiden vaikutuksiin.

Kokouksessa käytiin myös läpi tuoreita eurooppalaisia suosituksia opioidien käytöstä ei-syövästä johdettavan kivun hoidossa (Kalso et al. Eur J Pain 2003;7: 381–6), ja keskusteltiin opioidilääkitystä käyttävien potilaiden ajokyvystä. Kesken esityksensä luennoitsija G Aronoff heitti konkreettisesti pallon kuulijoille. Hän kertoi testaavansa opioidilääkitystä käyttävien potilaitensa psykomotorista suorituskykyä liikenteessä heittämällä vastaanottokäynnillä olevalle potilaalle yllättäen laatikostaan kaivamansa pallon. Koppa – potilas saa jatkaa autolla ajamista, huti – huonompi juttu. Monikohan meistä vastaavassa tilanteessa onnistuisi saamaan pallon kiinni?

Lunnit

Tuulen tyynnyttyä uskaltauduimme jälleen ulkoilmaan. Lähdimme merelle katselemaan valaita (kuva 1) ja tutustumaan saaren lintukantaan. Islannin varsinaisen eläimistön muodostavat linnut, joita on tavattu ainakin 300 lajia. Näistä 73 lajia pesii siellä säännöllisesti, 6 käyttää saarta levähdyspaikkanaan muuttojensa aikana, 30 muuttolintulajia viettää Is-

Kuva 1.

Kuva 2.

lannissa joko talven taikka kesän ja loput lajit pysähtyvät saarella satunnaisesti. Merilinnut, vesilinnut ja kahlaajat ovat yleisimmät paikalliset lintulajit. Islannin rannikon jyrkät kalliioseinämät ovat suosittuja merilintuyhteisöjen asuinpaikkoja. Siellä voi tavata mm. viehättävän kirjavanokkaisen lunnin (*Fratercula arctica*), joka näyttää papukaijan ja pingviinin ris-

Kuva 3.

teytykseltä. Onnistuimme retkellä näkemään erilaisten pienempien selkäevällisten olioiden lisäksi valaita, lunneja sekä suulan.

Mannerlaatat

Yksi Islannin kolmesta kansallispuistosta on Pingvelliri, joka sijaitsee Euroopan ja Pohjois-Amerikan mannteren välisten laattojen 5 km leveässä saumakohdassa (kuva 2). Näiden mannerlaattojen väliin Islanti on syntynyt tulivuorenpurkausten seurauksena viimeksi kuluneen 16 miljoonan vuoden aikana. Sauman tulivuoret toimivat edelleen vilkkaasti. Islannissa kiinteä maankuori on paikoin vain muutamia kilometrin paksuinen ja sen alaiset magmapesäkkeet lämmittävät yläpuolella olevaa laavaa ja samalla pohjavettä. Kuuma vesi on uusiutuva luonnonvara, jota islantilaiset ovat oppineet käyttämään hyväkseen. 85 % talojen lämmityksestä hoidetaan kuumalla vedellä, eikä saaren talojen värikkäillä katoilla siten juurikaan nähdä savupiippuja (kuva 3).

Blue Lagoon

Monin paikoin kuumaa vesi Islannissa on aivan maan pinnassa muodostaen kuumia lähteitä. Maan

Kuva 4.

suurin kuuma lähde Deildartunguhver tuottaa yli 150 l kiehuvaa vettä sekunnissa, ja saaren 14 lähde-alueelta löytyy myös kuplivia, kuumia mutalähteitä ja höyryäviä maakuoppia. Kuumat lähteet muodostavat myös merkittävän virkistäytymistavan saaren asukkaille ja turisteille. Blue Lagoon on Reykjavikin lähellä sijaitseva geotermaalinen kylpylä, jonka lämmin vesi (37–39°C) on maitomaisen akvamariinin väristä (kuva 4). Blue Lagoonin päivittäin vaihtuvasta vedestä 2/3 johdetaan merestä ja 1/3 2000

metrin syvyydestä. Laguunin geoaktiivisesta vedestä tuhannet ihmiset ovat saaneet helpotusta vaivoihinsa ja iho-ongelmiinsa. Myös kongressin osallistujat pääsivät nauttimaan veden puhdistavasta, kosteuttavasta ja uudistavasta voimasta.

Kongressimatkamme Islantiin oli antoisa, ja voimme lämpimästi suositella Reykjavikia sekä elämysmatkailusta että ensi kesän SSAI:n kokouksesta kiinnostuneille. Kotiin palasimme monta kokemusta rikkaampana, vaikka emme rohjenneetkaan aloittaa päiväämme tosi-islantilaiseen tapaan turskanmaksäöljyhuikalla (kuva 5). □

Kuva 5.

Kristiina Kuusniemi
TYKS
kristiina.kuusniemi@tyks.fi

Nora Hagelberg
TYKS
nora.hagelberg@tyks.fi